

**Tjänsteutlåtande**

Utfärdat 2024-03-08

Diarienummer 2023-12477

Handläggare

Maria Holmes

Telefon: 031-368 39 19

E-post: maria.holmes@miljo.goteborg.se

## **Yttrande till stadsbyggnadsnämnden över förslag till detaljplan för verksamheter vid Lillhagsvägen, Skogome, SBF- 2023-00444**

### **Förslag till beslut**

Miljö- och klimatanämnden tillstyrker fortsatt planarbete under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas.

### **Sammanfattning**

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för kriminalvården att utöka sin kapacitet på Skogomeanstalten.

Detaljplanen medger att Skogomeanstaltens verksamhet utökas för att inrymma fler klienter och möta samhällets krav på en utbyggd kriminalvård. Utökningen sker främst inom nuvarande fastighet, men även en del jordbruksmark tas i anspråk.

### **Miljöförvaltningens synpunkter**

Naturmiljö: Miljöförvaltningen bedömer att habitat för mindre hackspett behöver utredas ytterligare.

Jordbruksmark: Miljöförvaltningen bedömer att det bör utredas om intrånget i såväl jordbruksmark som naturmark kan begränsas ytterligare genom att till exempel bygga på höjden. Miljöförvaltningen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att minimera ytan som blir hårdgjord. Detta för att kompensera för några av de ekosystemtjänster som förloras när jordbruksmark tas i anspråk.

Kompensationsåtgärder: Miljöförvaltningen bedömer att de kompensationsåtgärder som har föreslagits är otillräckliga. Ytterligare kompensationsåtgärder föreslås, bland annat kopplat till hantering av dagvatten och pollinering.

Grönytefaktor: Miljöförvaltningen håller inte med om stadsbyggnadsförvaltningens bedömning att anstalten ska klassas som industrimark med grönytefaktor 0,15, som är den lägsta faktornivån. Miljöförvaltningen föreslår grönytefaktor 0,45.

Dagvatten: Miljöförvaltningen bedömer att dagvattenutredningen behöver uppdateras med mer information avseende bland annat hur detaljplanen kommer påverka närmaste recipient, hydrologi i Skogomebäcken och med avseende på miljökvalitetsnormen för vattenförekomsten.

Miljömål: Miljöförvaltningen saknar en beskrivning av detaljplanens påverkan på delmålet *Göteborgs Stad arbetar för renare hav, sjöar och vattendrag* i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 inklusive vad som kan göras för att minimera en negativ påverkan.

Miljöförvaltningens samtliga synpunkter beskrivs under rubriken Förvaltningens synpunkter sist i tjänsteutlåtandet.

### **Bedömning ur ekonomisk dimension**

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

### **Bedömning ur ekologisk dimension**

Bedömningen ur ekologisk dimension utvecklas under rubriken Förvaltningens synpunkter.

### **Bedömning ur social dimension**

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

### **Bilagor**

[Länk till planhandlingarna på www.goteborg.se.](http://www.goteborg.se)

## Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att genomföra samråd för detaljplan för verksamheter vid Lillhagsvägen inom stadsdelen Skogome. Stadsbyggnadsnämnden har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till detaljplan senast den 31 januari 2024.

Miljöförvaltningen har begärt och fått förlängd remisstid till den 22 mars 2024 för behandling i miljö- och klimatnämnden den 19 mars 2024.

Förvaltningen har bedömt förslagets miljö- och hälsoskyddsaspekter och tagit fram detta förslag till yttrande till stadsbyggnadsnämnden.

## Beskrivning av ärendet

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för kriminalvården att utöka sin kapacitet på Skogomeanstalten.

Kriminalvården befinner sig idag i ett intensivt arbete med att möta det höga beläggningstrycket på landets anstalter och häkten. För att hantera platsbristen utökas Kriminalvårdens lokaler på flera olika sätt och fram till år 2031 planeras antalet ordinarie platser mer än fördubblas. Utvidgningen av Skogome kriminalvårdsanstalt är en del av denna utökning och Kriminalvårdens generaldirektör fattade i november 2018 beslut om att en kapacitetsökning ska ske.

Befintliga bostadshus på kriminalvårdsanstalten byggdes på 1950-talet och bedöms vara tekniskt uttjänta, varför de anses vara föremål för rivning. Då befintliga bostadshus rivs, samt att fler platser tillkommer, kommer kriminalvårdsanstalten att behöva utöka i storlek och markanspråk. Angränsande norr om anstalten finns jordbruksmark och planen innebär att jordbruksmark kommer att tas i anspråk.

Området är inte tidigare planlagt och detaljplanen innehåller ingen allmän plats. Planområdet ligger i Skogome, på Hisingen, cirka 7 kilometer norr om centrala Göteborg.



Figur 1 Ortofoto över centrala Göteborg med planområdet i röd ring



Figur 2 Ortofoto med planområdesgräns och fastighetsgränser



Figur 3 Illustrationskarta (White, 2023)

## **Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning av planförslagets effekter på miljö och hälsa**

Nedan sammanfattas de bedömningar som stadsbyggnadsförvaltningen gjort rörande de viktigaste miljö- och hälsoaspekterna av planförslaget:

### ***Allmänt***

I Översiktsplanen ligger befintlig kriminalvårdsanstalt under markanvändning *Blandad stadsbebyggelse inom Övriga mellanstaden*. Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanens intentioner, men delar av exploateringen sker på jordbruksmark. I översiktsplanen anges att brukningsvärd jordbruksmark kan tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt, tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

### ***Luftkvalitet***

Baserad på beräknade halter av kvävedioxid och partiklar från miljöförvaltningens översiktliga luftkvalitetsberäkning behöver ingen luftkvalitetsutredning tas fram för planområdet.

### ***Ljudmiljö***

Planen bedömts medföra små negativa konsekvenser för ljudmiljön. En trafikbullerutredning har tagits fram för området runt anstalten. Skogomeanstaltens trafikbidrag beräknas endast inverka på den ekvivalenta ljudnivån i området med omkring 1–2 decibel. Trafik till och från Skogomeanstalten beräknas inte ha någon märkbar inverkan på bullersituationen på Skogomeskolans gårdsyta. Eftersom samtliga bostäder i området är byggda innan 1997 överskrider inte gränsvärdet för när bullerdämpande åtgärder bör övervägas.

### ***Naturmiljö***

En naturvärdesinventering och en fågel- och groddjursinventering har utförts. Naturmiljön i området påverkas främst norrut och österut. Planförslaget har anpassats för att så långt det är möjligt, minska intrånget på Skogomebäckens strandzon. Bäckens omfattas inte av strandskyddet. På den smalaste punkten är det 15,5 meter mellan anstaltens område och bäcken.

Förslaget innebär att tre objekt, två åkerholmar och en stenmur, som omfattas av generella biotopskydd påverkas. En ansökan om dispens har lämnats till Länsstyrelsen. Dispensansökan har gjorts av exploateringsförvaltningen för att flytta stenmuren och återbyggas till nytt läge. Åkerholmarna avses tas bort.

Vid naturvärdesinventeringen påträffades tre högstubbar som utgör potentiella boträd för den rödlistade arten mindre hackspett. Utökning av anstalten i öster påverkar dessa och Skogomeanstalten har tillskapat flera högstubbar i området för att flytta hackspett.

Med hjälp av kompensationsåtgärder bedöms genomförandet av detaljplanen få mindre negativ påverkan.

### ***Jordbruksmark***

En lokaliseringsutredning har genomförts. Den samlade bedömningen är att utifrån kriterierna uppsatta i översiktsplanen är att ett utökat anstaltsområde har låg påverkan på aktuell jordbruksmark. Detaljplanens avgränsning har anpassats för att minska intrånget

på jordbruksmark. Skälen för att ianspråkta jordbruksmark bedöms kunna accepteras då kriminalvårdsanstalten är av samhällsviktigt intresse och utökningen sker intill redan befintlig anstalt. Bedömningen är att det har sparats tillräckligt med yta för att det öppna landskapet inte ska delas upp och för att området fortsatt ska kunna fungera som betesmark.

### ***Kompensationsåtgärder***

I planbeskrivningen benämns de kompensationsåtgärder som gjorts eller kommer att utföras i samband med detaljplanens genomförande.

*Dagvatten:* Infiltration av dagvatten minskar vid ianspråktagande av jordbruksmark. Detta kompenseras genom fördröjning av dagvatten inom planområdet.

*Biotopskydd:* Stenmur som påverkas av detaljplanen omfattas av biotopskydd enligt miljöbalken 7 kap 11§. Dispensansökan har gjorts av exploateringsförvaltningen för att flytta stenmuren och återbygga den i ett nytt läge.

*Naturvärde:* En naturvärdesinventering har tagits fram (Tyréns, 2022). De värdeelement som påträffades utgjordes av tre högstubbar, som utgör potentiella boträd för den rödlistade arten mindre hackspett. Utökning av anstalten i öster påverkar dessa och Skogomeanstalten har tillskapat flera högstubbar i området för att flytta hackspett.

### ***Grönytefaktor***

Göteborgs stad arbetar med grönytefaktorer i plan- och exploateringsprojekt för att säkerställa att göteborgarna även i framtiden har tillgång till grönska och dess ekosystemtjänster. Grönytefaktorn är ett mått på hur mycket ekosystemtjänster ett område ger, det vill säga hur mycket hjälp vi får av gröna och blå ytor för att hantera platsens miljöutmaningar. Detaljplanen innehåller användningen Vård, för vilken det inte finns något angivet målvärde enligt Stadens riktlinjer för grönytefaktor i plan- och exploateringsprojekt.

Stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med sakkunnig bedömer att kriminalvårdsanstalten bör likställas med Verksamhetsområde i denna fråga. Därmed bedöms detaljplanens målvärde till 0,15. Kriminalvårdsanstalten består till stor del av hårdgjord markbeläggning med inslag av gräsmattor. Gröna tak finns vid miljöhus samt vissa komplementbyggnader. Möjligheten till planteringar, inslag av träd, gröna tak och dylikt begränsas i stor utsträckning av säkerhetskrav från verksamheten.

Detaljplanens grönytefaktor har beräknats till ungefär 0,24 enligt Stadens beräkningsformulär. Således konstateras grönytefaktorn i planförslaget vara tillräcklig för ändamålet.

### ***Markmiljö***

Resultatet av genomförda analyser av jord visar att föroreningshalter överlag understiger Naturvårdsverkets generella riktvärde för känslig mark, KM. Ställvis har resultat visat på halter strax över KM. Bedömningen är att ett generellt efterbehandlingsbehov inte föreligger med avseende på planerad markanvändning. Under förutsättning att fortsatt exploatering inom planområdet genomförs enligt den §28-anmälan som är godkänd av miljöförvaltningen i Göteborg, bedöms det inte föreligga några miljö- eller hälsorisker med planerad markanvändning.

### ***Dagvatten***

Planförslaget innebär en ökning av hårdgjorda ytor med ökade dimensionerade dagvattenflöden inom planområdet till följd. Med anledning av detta föreligger ett fördröjningsbehov. Dagvattenhantering inom verksamhetsområdet föreslås hanteras med slutet kassettmagasin. Dagvattnet utanför verksamhetsområdet föreslås ledas till översilningsytor och vidare till gräsdiken, där dagvattnet infiltreras, renas och fördröjs. För att inte försämra situationen nedströms vid ett skyfall kommer magasin och översvåmningsytor att anläggas. Detaljplanens genomförande ska bidra till förbättrad eller oförändrad vattenkvalitet i recipienten, i enlighet med miljökvalitetsnormer (MKN). En föroreningsberäkning visar att miljökvalitetsnormen inte påverkas negativt. Fastigheten saknar idag en anslutningspunkt till det kommunala dagvattennätet. Utredning pågår för att avleda dagvatten från fastigheten i kommunal regi via Skogomebäcken i norr.

### ***Mobilitet och parkering***

En mobilitetsutredning visar att de 268 bilparkeringsplatser och 80 cykelparkeringar som anlagts täcker verksamhetens behov även efter den planerade utökningen av anstalten. Två bilparkeringsplatser reserveras för rörelsehindrade. I dagsläget finns 20 cykelparkeringar som planeras utökas med 60 platser. Den samlade bedömningen i utredningen är att det finns goda förutsättningar att ta sig till anstalten med kollektivtrafik eller cykel. Området trafikeras av en busslinje som avgår vart tionde minut. Även om det inte finns krav på Kriminalvården att upprätta laddplatser för elbilar vid sin verksamhet är rekommendationen att en femtedel, det vill säga 54 platser, förses med laddmöjlighet.

### ***Miljömål***

Att genomföra detaljplanen bedöms inte påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål negativt. I planbeskrivningen redovisas hur planförslagen kan påverka miljömålen som finns i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030.

*Miljömål 1. Naturen: Göteborg har en hög biologisk mångfald* kommer påverkas negativt eftersom planförslaget innebär att exploatering bland annat sker på grönytor och i ett större sammanhängande skogsparti i öster. En naturvårdsplan har tagits fram i syfte att främja biologisk mångfald och sociala värden på samtliga marker inom fastigheten. Naturvårdsplanen presenterar ett skötsel förslag inom anstalten och för skogsområdet i öst. Anstalten har skapat flera högstubbar i området för att kompensera den rödlistade arten mindre hackspett.

*Miljömål 2. Klimatet: Göteborgs klimatavtryck är nära noll* kommer påverkas negativt eftersom trafikmängden till och från området förväntas öka när både Rättsmedicinalverket och tillbyggnad av anstalten är färdigställda och tagna i bruk. Jämfört med ett nollalternativ medför det en ökning av koldioxidutsläpp och ökad klimatpåverkan så länge fordonen drivs med fossila bränslen. Vid planområdet finns det utbyggt cykelvägnät och goda förutsättningar att resa med kollektivtrafik, vilket ger möjlighet att välja andra färdssätt än bil för att minska utsläpp.

*Miljömål 3. Människan: Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö* kommer inte påverkas i någon större omfattning. Påverkan av buller från plangenomförandet är begränsad.

## Förvaltningens synpunkter

### Ljudmiljö

Trafikbullerutredningen visar att bullernivåerna kommer att öka med 1-2 dBA vid en del bostadshus och på en del av skolgården, mest på grund av en generell ökning av vägtrafik i området. Ökningen av trafiken till en utbyggd anstalt utgör en mindre del av den prognosticerade trafikökningen till området. Miljöförvaltningen bedömer att den ökning av bullernivåer som kommer orsakas av en utbyggd anstalt kan anses vara marginell och att bullerskyddsåtgärder inte är motiverade vid befintliga bostäder och skola.

Naturvårdsverket har kommit med en ny vägledning för buller från väg- och spårtrafik på skolgårdar<sup>1</sup>. Riktvärdena är nu desamma för nya och befintliga skolgårdar. Målsättningen är att ha så stor del av skolgården som möjligt ska underskrida ljudnivån 50 dBA. I bullerutredningen beräknas en betydande del av skolgården klara 50 dBA även efter utbyggnaden av anstalten (miljöförvaltningens uppskattning är drygt 50 procent). Merparten av resterande del beräknas ha en ljudnivå upp till 52 dBA, förutom bollplanen. Bollplanen är den del av skolgården som ligger närmast Lillhagsvägen. Den har redan idag en ekvivalent ljudnivå som överskrider 55 dBA. Den prognosticerade trafikökningen beräknas innebära att bullernivån på bollplanen ökar med cirka en decibel. I vägledningen beskriver Naturvårdsverket bollspel och annan idrott som mindre störningskänsliga aktiviteter, där högre bullernivåer kan accepteras.

### Naturmiljö

#### *Mindre hackspett*

Två små skogsbestånd av björk- och aspskog har naturvärdesklass 4 enligt naturvärdesinventeringen. Denna skogstyp är lämplig för mindre hackspett att söka föda i och skogsområdena har potential för framtida häckning, om de lämnas opåverkade. Mindre hackspett har observerats cirka 100 meter söder om planområdet enligt fågel- och groddjursinventeringen (Tyréns 2023). I samma rapport står det att det aktuella projektet inte bedöms påverka mindre hackspetts möjligheter att finnas kvar i området, eftersom det finns stora arealer lämpligt habitat österut och söderut och att det inte behövs några särskilda skyddsåtgärder.

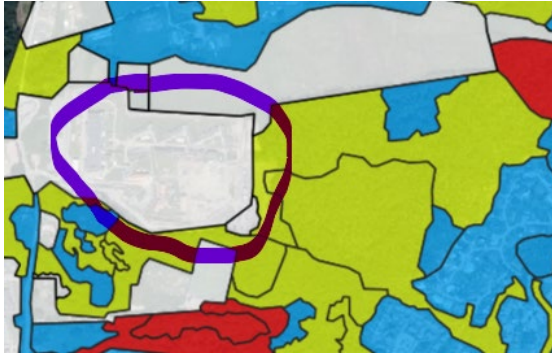
Miljöförvaltningen bedömer att frågan behöver utredas ytterligare innan en sådan slutsats kan dras, eftersom fågelinventeringen inte omfattar området som hänvisas till. Stora delar av habitaterna, som hänvisas till österut och söderut, är inte säkrade som naturmark i detaljplanen eller på annat sätt. Därför är det inte möjligt att veta om dessa skogsområden kommer finnas kvar opåverkade i framtiden. Stora delar av naturmarken på Hisingen utreds för exploatering av olika slag. Miljöförvaltningen bedömer att även små skogsområden, med lämpliga habitat för mindre hackspett, är viktiga att spara, då de är viktiga delar i ett uppsprucket skogslandskap.

Miljöförvaltningen bedömer att de två ovan nämnda lövskogsområdena har en funktion för födosök inom det revir som finns i området. Bedömningen görs utifrån stadens senaste övergripande inventering för mindre hackspett<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> [Vägledning om buller från väg- och spårtrafik på skolgårdar \(naturvardsverket.se\)](#)

<sup>2</sup> Kartering av biotoper för, samt inventering av, mindre hackspett i fyra områden i Göteborgs Stad. Rapport 2023:11. [Rapport i miljöförvaltningens rapportserie \(goteborg.se\)](#)



Skärmbild från Miljöförvaltningens rapport 2023:11 Kartering av biotoper för, samt inventering av, mindre hackspett i fyra områden i Göteborgs Stad. Röd färg visar mycket lämplig biotop, gulgrön färg visar lämplig biotop och blå färg visar delvis lämplig biotop för mindre hackspett. Lila markering visar planområdets ungefärliga utbredning.

Miljöförvaltningen bedömer att fågelinventeringen behöver kompletteras med kunskap från miljöförvaltningens rapport 2023:11.

### Jordbruksmark

Det råder stor restriktivitet kring bebyggelse på jordbruksmark. När jordbruksmark bebyggs tas den ur bruk för all framtid. Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Miljöförvaltningen instämmer i att verksamheten tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse. Eftersom detaljplanen handlar om att bygga ut befintlig anstalt instämmer miljöförvaltningen även i att det inte finns någon alternativ placering.

Det är positivt att det har funnits en ambition i detaljplanen att minimera intrånget på jordbruksmarken som har resulterat i att ytan som kommer att ianspråktagas har minskats jämfört med det ursprungliga förslaget och att området som lämnas kvar kan fortsätta fungera som betesmark.

Miljöförvaltningen bedömer att det bör utredas om intrånget i såväl jordbruksmark som naturmark kan begränsas ytterligare genom att till exempel bygga på höjden. Enligt plankartan ska höjden på bebyggelse begränsas till 6, 12 respektive 16 meter i nockhöjd. Miljöförvaltningen bedömer att planbestämmelserna avseende höjd bör omprövas för att möjliggöra förtätning, med hänvisning till målen för bland annat naturen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030, inklusive programmets strategi för en grön och robust stad.

Miljöförvaltningen bedömer att mer behöver göras inom verksamhetsområdet för att minimera ytan som blir hårdgjord för att kompensera för några av de ekosystemtjänster som förloras när jordbruksmark tas i anspråk, såsom livsmedelsförsörjning, pollinering och dagvattenhantering.

### Kompensationsåtgärder

Miljöförvaltningen bedömer att de kompensationsåtgärder som föreslagits är otillräckliga för att kompensera för den förlust av naturmark, jordbruksmark och påverkan på Skogomebäcken som detaljplanen kommer att ha. Miljöförvaltningen föreslår ytterligare kompensationsåtgärder kring hantering av dagvatten, pollinering och

kompensationsåtgärder i intilliggande Skogomebäcken som kommer påverkas av detaljplanen.

Dagvatten: Miljöförvaltningen föreslår åtgärder som kompenserar för den höga andelen hårdgjord yta inom planområdet, såsom att anlägga gröna naturbaserade dagvattenlösningar som efterhärmar avrinningsområdets naturliga hydrologi och bidrar med ekosystemtjänster. Det kan exempelvis vara åtgärder som svackdiken, våtmarker, dammar, biofilter och regnbäddar.

Pollinering: Kompensationsåtgärder behöver föreslås inom detaljplanen för att kompensera för förlusten av pollinering som idag sker på jordbruksmark och naturmark som kommer tas i anspråk. Det finns bra åtgärdsförslag för pollinering i naturvårdsplanen för den delen av planområdet som inte ägs av kommunen.

Skogomebäcken: Planområdet ligger inom Skogomebäckens avrinningsområde. Sportfiskarna har genomfört biotopkarteringar i bäckar på Hisingen, inklusive Skogomebäcken, på uppdrag av Göteborgs Stad<sup>3</sup>. Miljöförvaltningen bedömer att de åtgärder som föreslås i biotopkarteringarna behöver beaktas i planarbetet, exempelvis genom riktade kompensationsåtgärder. I biotopkarteringarna konstateras bland annat att både Skogomebäcken och vattendraget Kvillen, som bäcken mynnar ut i, är känsliga för uttorkning på grund av rensningar och utdikning.

Miljöförvaltningen bedömer att möjligheten att genomföra vattenuppehållande åtgärder i avrinningsområdet behöver ses över i samband med exploateringen. Detta för att minska vattendragens risk för uttorkning, och för att minska belastningen av förorenande ämnen och näringsämnen. Stora delar av Skogomebäcken har bedömts vara omgrävd och rensad. Det gäller framförallt den övre delen av bäcken, där planområdet ligger. Där bör möjligheten att återmeandra bäcken och anlägga tvåstegsdiken undersökas som en kompensationsåtgärd.

Det framgår även att skyddszonen längs bäcken på flera ställen är mindre än tre meter mot onaturliga markslag. Miljöförvaltningen föreslår att ytterligare en kompensation kan vara att återskapa en ekologiskt funktionell kantzon längs bäcken och att trädridåer som finns kvar längs vattendraget bevaras och utvecklas.

### **Grönytefaktor**

Miljöförvaltningen håller inte med stadsbyggnadsförvaltningens bedömning att anstalten ska klassas som industrimark med grönytefaktor 0,15, som är den lägsta faktornivån. Miljöförvaltningen föreslår grönytefaktor 0,45, som motsvarar markanvändning ”gles bostads-/blandstadsbebyggelse med naturkvaliteter och mindre markanspråk på grund av avstånd till kollektivtrafik med mera” i stadens anvisning om grönytefaktorer<sup>4</sup>. Det utökade planområdet består idag av jordbruksmark och skog, som förser området med en rad olika ekosystemtjänster. Området ligger nära en bäck, som är ett känsligt ekosystem. Inom detaljplanen finns behov av översvämningssytor, dagvattenhantering och grönska. En högre grönytefaktor skulle sätta en högre ambitionsnivå som kan öka viktiga kvalitéer i området. Exempel på åtgärder är vegetationsbegräddade tak, odlingsområden, regnbäddar och gräsarmering istället för asfalterade ytor inom delar av området.

---

<sup>3</sup> Biotopkartering av bäckar på Hisingen 2013–2014. Sportfiskarna, 2016.

<sup>4</sup>[Grönytefaktorer och kompensationsåtgärder - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/plan-och-byggnadsnagra/planarbete/planarbete-2016-2017/gronytefaktorer-och-kompensationsatgarder)

## Markmiljö

Miljöförvaltningen bedömer att markmiljön är tillräckligt utredd för kommande detaljplan. I områden där jordbruksmark ska tas i anspråk behövs kompletterande provtagning avseende PFAS, eftersom det kan förekomma förhöjd risk för sådana ämnen om slam har lagts ut. Miljöförvaltningen bedömer att detta i sig inte påverka genomförande av planen, dock kan det påverka hur överskottsmassor ska hanteras om de visar sig förekomma.

## Dagvatten

I dagvattens- och skyfallsutredningen har hela planområdet modellerats som industrimark. Ytan klassas som medelbelastad i rapporten och faller inom kategorin ”enklare rening”. Enligt Göteborgs Stads *Reningskrav för dagvatten*<sup>5</sup> ska industrimark betraktas som hårt belastad yta. Det innebär att kraven istället faller inom kategorin ”rening”. Miljöförvaltningen bedömer att dagvattenutredningen behöver uppdateras med korrekt indata till föroreningsberäkningarna vad gäller val av markanvändning och att utredningens slutsatser behöver revideras avseende förslag på åtgärder.

Vidare behöver utredningen visa hur de föroreningar som verksamheten och markanvändningen ger upphov till påverkar närmaste recipient och vilka försiktighetsmått som behöver vidtas utifrån detta med avseende på miljökvalitetsnormen för vattenförekomsten.

I dagvattenutredningen anges att andelen hårdgjord yta som avrinner mot Skogomebäcken ökar från 3,49 till 8,13 hektar efter utbyggnaden. Miljöförvaltningen bedömer att den ökade hårdgöringsgraden kan få negativ påverkan på bäckens naturliga hydrologi, eftersom avrinningsområdet är relativt litet och därmed extra känsligt för förändringar. I utredningen föreslås fördröjningsåtgärder för att kompensera för de ökade flöden som exploateringen medför. Miljöförvaltningen bedömer att detta inte är tillräckligt, eftersom det även är stor risk att bäckens blir mer känslig för uttorkning när markens vattenhållande förmåga minskar. Dagvattenutredningen behöver uppdateras med en dagvattenhantering som beaktar detta.

I detaljplanen bör det i första hand eftersträvas att minska områdets hårdgjorda yta och i andra hand kompenseras för hårdgjord yta genom att anlägga gröna naturbaserade dagvattenlösningar som efterhärmar avrinningsområdets naturliga hydrologi och bidrar med ekosystemtjänster. Det kan exempelvis vara åtgärder som svackdiken, våtmarker, dammar, biofilter och regnbäddar som dessutom kan bidra till en högre grönytefaktor.

De tre diken som mynnar i bäcken pekas ut som möjliga påverkanskällor på vattenkvaliteten. Miljöförvaltningen bedömer därför att det bör undersökas om det finns behov av att göra förbättringsåtgärder i anslutning till berörda diken.

Planbeskrivningen behöver kompletteras med en tydligare bedömning av påverkan på MKN Vatten på kvalitetsfaktornivå. Den recipientkontroll som utförs av Kretslopp och Vatten bekräftar att både Kvillen och Kvillebäcken har problem med höga halter av näringsämnen, vilket behöver beaktas i bedömningarna.

<sup>5</sup> [Reningskrav för dagvatten 2021-03-11.pdf \(goteborg.se\)](#)

## Miljömål

I planbeskrivningen redovisas både negativa och positiva aspekter som detaljplanen kommer ha på målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030. Det är positivt att en naturvårdsplan har tagits fram för att främja biologisk mångfald och sociala värden. Om den implementeras kommer den påverka den biologiska mångfalden positivt inom detaljplaneområdet och även utanför.

Miljöförvaltningen saknar en bedömning av detaljplanens påverkan på delmålet *Göteborgs Stad arbetar för renare hav, sjöar och vattendrag* i förhållande till närliggande Skogomebäcken och vad som kan göras för att minimera en negativ påverkan.

Miljöförvaltningen fick på startmötet kännedom om att exploatören har höga ambitioner kring klimatmål och att en klimatkalkyl har utförts med förslag på hur anläggningen kan byggas mer klimatsmart. Miljöförvaltningen anser att detta bör kommuniceras i planbeskrivningen eftersom det är något som gör att detaljplanen kan bidra till att uppfylla stadens miljömål: *Göteborgs klimatavtryck är nära noll*.

Anna Ledin

Direktör

Marcus Jahnke

Avdelningschef